

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne oblačil LABOD Novo mesto — Izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož, tehnični urednik: Marjan Moškon — Grafična priprava: ČZP Dolenjski list, tiska Knjižgotisk, Novo mesto

labod

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TOVARNE OBLAČIL LABOD NOVO MESTO

poziv velja za vse!

Ob sprejemanju
zaključnega računa
v letu 1978

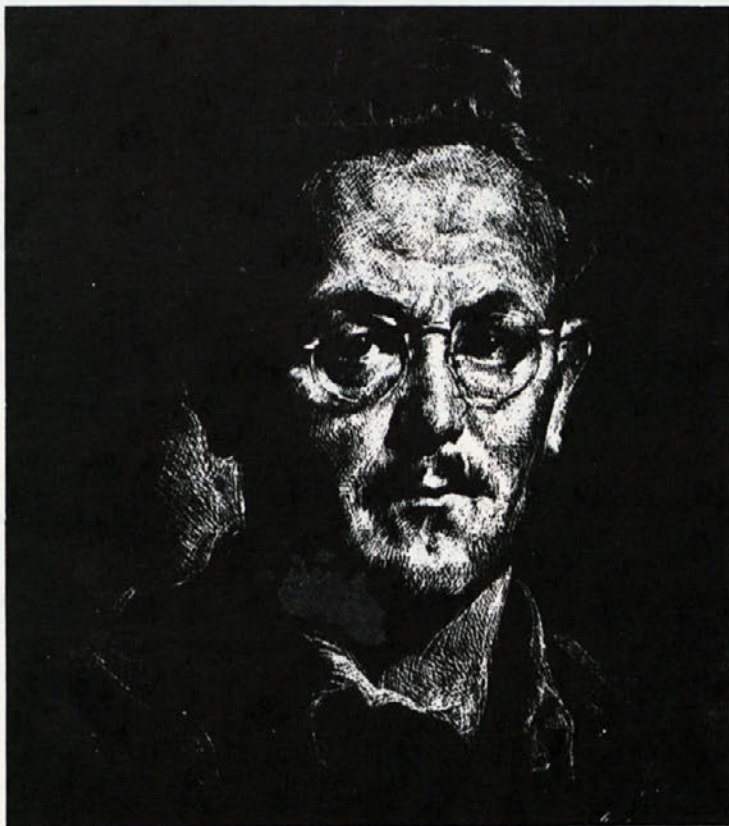
Sodeč po sedanji praksi v Labodu nas poziv republiške zveze sindikatov ni postavil pred zakonitno nalogo, od kod in kako bomo dobili razumljive in objektivne podatke, da bi mogli oceniti uspešnost dela v lanskem letu, kajti tak pristop smo v Labodu uvedli ne le ob letnih zaključnih računih, ampak tudi vsake tri mesece ob periodičnih obračunih. Poziv Zveze sindikatov pa kljub temu velja tudi za nas, saj poziva tako tiste, ki morajo podatke in ocene popraviti, kakor delavce, da jih z vso resnostjo obravnavajo in odgovorno odločajo.

Naloga ob sprejemanju zaključnih računov za lansko leto je široko zastavljena in družbeno zelo odgovorna. Zato ne bo odveč, če v uvodu poenostavljeno povemo, kaj je pravzaprav zaključni račun podjetja, TOZali koga drugega.

Z zaključnim računom je treba ugotoviti na določen dan (stanje 31. decembra) vrednost vsega premoženja; obveznosti in pravic do kupcev, dobaviteljev in do družbe; pregled vseh virov sredstev in naložb, ter napraviti končni obračun uspešnosti gospodarjenja v preteklem letu, z namenom, da naše uspehe primerjamo z družbeno rentabilnostjo in pri tem ugotovimo delež vseh in vsakogar, ki je sodeloval neposredno (delavci) ali posredno (dobavitelji, družbene službe itd.) pri ustvarjanju družbenega proizvoda in dohodka.

Ker so med letom izplačani osebni dohodki in prispevki le akontacija, to pomeni, da se na osnovi letnega obračuna tudi pokaže, kateri izmed udeležencev pri ustvarjanju dohodka je med letom dobil premajhen ali

(Nadaljevanje na 2. str.)

Božidar Jakac:
EDVARD KARDELJ
(visoka jedkanica, 1944)

Slava in hvala tovarišu Kardelju!

„Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si človek lahko ustvari samo sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko en sam cilj — da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarjajo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko — na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev — svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo. To je samoupravljanje.“

Človeka, ki je zapisal te plemenite misli, ni več med nami. Tiho, do zadnjega trenutka snujoč, se je sredi dela poslovil od nas tovariš Edvard Kardelj, eden najuglednejših in najzaslužnejših borcev za srečo delovnih ljudi. Šele smrt mu je vzela iz rok neutrudno ustvarjalno

pero, s katerim je kot genialni mislec in vodilni teoretik marksistične misli in socialističnega samoupravljanja dal svoj zgodovinski pomemben temeljni delež naši stvarnosti. Pol stoletja je posvetil našemu revolucionarnemu gibanju in mu dal vse svoje nenadomestljive sposobnosti, nezlomljivo voljo komunistične borca, ki ni poznal ne umika ne oddiha. Tovariš Tito, s katerim je Edvard Kardelj sodeloval štiri desetletja na težavnem in častnem revolucionarnem potu, je v izjavi o smrti svojega najzvestejšega in najbližjega soborca med drugim zapisal, da je bogato revolucionarno delo tovariša Kardelja globoko vsajeno v našo družbeno bitnost, v temelje naše skupnosti in zato je tudi trajno.

Njegov svetli lik bo še generacijam navdih in zgled doslednega komunističnega

utrudnega revolucionarja in čudovitega človeka.

Tovariša Edvarda Kardelja — Krištofa, narodnega heroja in velikega Slovenca, ni več med nami. Nenadomestljiva praznina ostaja za njim in šele zdaj občutimo, kako enkrat in edinstven je bil kot politik, mislec, strateg, junak revolucije in hkrati tako neskončno preprost in enostaven ter drag kot človek. V teh težkih dneh naj nas hrabri njegov svetel življenjski lik in vodi njegova neutrudna delovna ustvarjalnost. Sledimo mu in uresničujemo njegovo oporočo:

srečo si lahko ustvari človek samo sam, svoboden v svobodni družbi, s samoupravljanjem, z demokracijo in zvestobo revoluciji, neuvrščenosti in neomajni pripadnosti boju za mir na svetu.

poziv za vse!

(Nadaljevanje s 1. str.)

prevelik delež. Najprej je treba to ugotoviti med TOZD znotraj delovne organizacije v odnosu na skupne službe in TOZD Commerce, ki opravlja za vse TOZD posebne naloge nabave in prodaje, nato pa še z delovnimi organizacijami izven podjetja (dobavitelji, kupci, kooperanti, poslovne skupnosti, banke itd.) in seveda tudi s samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z drugimi, s katerimi imamo sklenjene sporazume. Torej ne samo zato, da TOZD plačajo svoje obveznosti, ampak tudi obračunju pravice na udeležnem dohodku in vračila med letom previsoko akontiranih prispevkov. Šele ob tako izvršenih obračunih in prikazih dobimo celovito sliko gospodarjenja v minulem obdobju, ki

omogoča vsakemu udeležencu, da lahko izreče oceno in ugotovi svoj upravičeni delež v skupno ustvarjenem dohodku.

V naših mesečnih in trimesečnih prikazih in poročilih posredujemo zelo široko paleto podatkov, tako TOZD praktično razpolagajo z razčlenjenimi in kvalitetnimi kazalci gospodarjenja. Končni letni obračuni pa bodo sledili najpozneje do 20. februarja, tako kot jih bo mogoče zaradi bilančnega zaporedja sestaviti.

V ta namen so TOZD od 27 pregledov in poročil že prejeli 19. Posredovane so bile tudi osnovne značilnosti o izvajanju zakona o združenem delu v DO Labod in obširne ugotovitve ob sprejemanju planov za leto 1979, ki na svoj način lahko služijo pri oceni gospodarjenja v lanskem letu.

Sedaj pa naj govore tudi številke:

1. V srednjeročnem planu 1976-1980 smo določili stopnjo rasti za proizvodnjo srajc 3 % in za vrhinja oblačila 6 %. Dosegli pa smo:

	Plan 1980	Ocena 1978	%plana 1978/80
Število zaposlenih	2.170	1.894	87,28
Plan proizvodnih minut v 000	157.485	139.045	88,2
Celotni dohodek v 000 din	503.221	539.000	107,1
Porabljena sredstva " "	309.456	308.625	99,7
Družbeni proizvod " "	206.660	223.868	108,3
Dohodek " "	193.765	215.432	111,3
Pogodb.in zak.obveznosti iz dohodka v 000 din	31.334	42.226	134,7
Sredstva za OD v 000 din	132.804	141.242	106,3
Ostane dohodka v 000 "	42.522	40.460	94,8
Ustvarjen dohodek na delavca	81.300	111.463	149,4
Povprečni neto OD mesečno na delavca	3.400	4.571	134,4
Bruto izvoz v 000 deviznih din	163.377	159.208	97,4

Značilnost tega planskega obdobja je bila v tem, da smo programirali utrjevanje obstoječih zmogljivosti (predvsem pripojenih enot TIP-TOP-a) in izraba notranjih rezerv ob minimalnem povečanju števila zaposlenih od 2.136 v letu 1975 in 2.170 v letu 1980.

Največje odstopanje od plana je pri zmanjšanju števila zaposlenih v programu VO - okoli 140 in v programu PŠ - preko 100 delavcev. Da bi preprečili tak trend, je bil leta 1978 narejen rebalans plana, tako da smo TOZD Delti dovolili pričeti graditi III. (zadnjo) fazo proizvodnih prostorov (2000 m²) in povečati število zaposlenih za 100 oseb. Če v letu 1977 ne bi prišlo do stečaja konfekcije

„Krim“ Ljubljana, bi bilo število zaposlenih sedaj še za več kot 100 delavcev nižje.

Po sedanji oceni sodeč, bomo težko zadržali planirano število zaposlenih. Po povečanju v TOZD Delta v letu 1978/1980 se bomo približali 2000 zaposlenim konec planskega obdobja.

Do večje izrabe notranjih rezerv, še posebej v proizvodnji, ni prišlo, ker je v letu 1976/1977 prišlo do velikih omejitev uvoza strojne opreme.

Delitev dela na skupne službe in TOZD Commerce, ki je bila ustanovljena 1. januarja 1978, že prispeva k učinkovitosti prodaje in boljšemu obvladovanju tržnih razmer.

Poziv republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ob sprejemanju zaključnih računov za leto 1978

DELAVCI!

V mesecu februarju boste obravnavali in sprejemali zaključne račune temeljnih in drugih organizacij združenega dela za leto 1978.

To ne sme biti formalno potrjevanje že opravljene delitve dohodka, temveč mora biti povezano s temeljito oceno gospodarjenja in uresničevanja planskih nalog v preteklem letu, pa tudi možnosti gospodarjenja v letošnjem letu.

Zato zahtevajte od poslovnih organov in strokovnih služb, da vam zagotovijo v ta namen zares razumljive in objektivne ocene in podatke. To vam bo omogočilo, da boste lahko smotno odločali o delitvi ustvarje-

nega dohodka na vse oblike porabe, obenem pa zaostri tudi odgovornost za morebitno nezpolnjevanje planskih nalog, oziroma za neugodne gospodarske rezultate.

O tem bodo predhodno pripravljale tudi organizacije zveze sindikatov in s svojimi stališči pripomogle k odgovornemu sprejemanju zaključnih računov na zborih delavcev in delavskih svetih.

Delavci, uveljavite torej sprejemanje zaključnih računov kot odgovorno in pomembno samoupravljalno dejanje, ki mora krepiti tako vaš družbenoekonomski položaj, kot tudi gospodarsko učinkovitost celotnega združenega dela.

Republiški svet
Zveze sindikatov Slovenije

2. Vse TOZD so dosegle 139,961.596 minut ali 94% plana, skupaj s kooperanti pa 99,1 % letnega plana proizvodnih minut.

Delež TOZD je :

	ŠTEVILO ZAPOSLENIH		DELEŽ V OD TEGA:		
	Pod stanju koncem mes.	Po urah	PROIZV. MINUTAH	Ddm. trg	Izvoz
LOČNA	437	388	27,43	72,2	27,8
LIBNA	357	323	20,58	78,3	21,7
Delta	417	388	25,98	49,0	51,0
TIP-TOP	298	272	17,52	63,7	36,3
TEMENICA	146	128	8,49	77,2	22,8
TOZD COMMERCE	178	178			
D S S S	80	77			
S K U P A J :	1.913	1.754			

3. Normo in plan so TOZD dosegle :

	% Norme	% letnega plana minut
LOČNA	101,3	90,0
LIBNA	101,7	90,4
DELTA	104,5	100,0
TIP-TOP	107,8	93,8
TEMENICA	105,4	99,7
S K U P A J :	105,3	99,1

4. Izgubljene ure so znašale :

TOZD	Skupaj %	O d t e g a bolniška do 30 dni	porod.
LOČNA	16,46	4,69	7,67
LIBNA	14,97	4,54	7,22
DELTA	10,13	3,97	4,35
TIP-TOP	12,65	4,05	4,87
TEMENICA	16,95	3,92	8,10
COMMERCE	5,67	2,89	1,25
D S S S	7,79	2,41	3,89
S K U P A J :	12,88	4,08	5,70

5. Akontacija neto osebnih dohodkov:

	mesečno na delavca		
	1977	1978	Index
LOČNA	3.304	4.083	123,5
LIBNA	3.222	3.967	123,1
DELTA	3.530	4.112	116,5
TIP-TOP	3.565	4.657	130,3
TEMENICA	3.504	4.546	129,7
COMMERCE	5.520	6.600	119,5
D S S S	5.430	6.339	116,7
Povprečno DO LABOD	3.667	4.571	123,96

6. Znotraj proizvodnih TOZD so osebni dohodki doseženi takole :

TOZD	Ločna	Libna	Delta	TIP-TOP	Temenica
Prifkrojeval.	4.041	4.097	4.040	4.504	4.598
Šivalnica	3.763	3.684	3.902	3.772	4.141
Likalnica	4.198	3.737	3.812	4.233	5.163
Male serije VO	4.506	-	-	5.321	-
Proizvod.režija	5.865	5.556	5.976	5.888	6.198
Uprav.režija	4.782	4.432	5.238	4.765	5.036
Povprečno TOZD	4.092	4.011	4.128	4.617	4.571

7. Pokritje akontiranih osebnih dohodkov v odnosu na plan in ocena režijskih delavcev po individualni osnovi

	% pokritja OD	ocena režijskih delavcev
LOČNA	92,4	106,9
LIBNA	90,3	106,3
DELTA	94,5	105,4
TIP-TOP	83,1	104,8
TEMENICA	84,6	104,7
COMMERCE	94,4	104,4
D S S S	101,6	104,0
SKUPAJ:	91,3	105,3

Poleg navedenih ocen je bil v TOZD COMMERCE in DSSS v letnem povprečju akontiran kolektivni učinek 7 %. Kljub temu je bil porast osebnih dohodkov za 4 - 7 % nižji kot v ostalih proizvodnih TOZD (razen v TOZD DELTA).

8. Kakšen je naš položaj na trgu, kaže primer naše najbolj poznane srajce TIP-TON:

Maloprodajna cena	226,80 din
Davek	27,80 "
Maloprodajna cena brez davka	199,00 din
29% stroški trgovine	62,50 "
vkalkulirani riziko	6,00 "
prodajna cena fco kupec	130,50 "
surovine in pomožni material ter embalaža	79,00 din
ostanek za delo in stroške podjetja	51,50 din

Glavni direktor
ZDRAVKO PETAN

Nadaljevanje prihodnjč

Idrija panorama

V Idriji je vzklila nova temeljna organizacija združenega dela, ki je v Labodovi družini že sedma po vrsti

še en tozd v labodu

Delavci obrata Idrija, ki je v sestavu TOZD „TIP-TOP“ Ljubljana, so se na referendumu dne 21. decembra 1978 odločili, da organizirajo TOZD. Sklep je bil sprejet z 68 odstotkov od vseh zaposlenih oziroma z 80-odstotno odločitvijo udeležencev referenduma.

Izid referenduma je dokaz samoupravne zrelosti delavcev v tem obratu. Čeprav so delavcem ponudili drug program dejavnosti na njihovem območju, so se sami odločili, da nadaljujejo sedanjo dejavnost. Mnenja so namreč, da bodo kot TOZD v delovni organizaciji „Labod“ prav tako zagotovili ustrezno rast družbenega dohodka za zadovoljevanje svojih in družbenih potreb. Pobudo za organiziranje TOZD so dale družbenopolitične organizacije, ki so menile, da sedanji delovni pogoji in kvalifikacijska struktura zagotavljajo, da se bo na novo organizirana TOZD uspešno vključila v samoupravne tokove na svojem območju in v delovno organizacijo „Labod“ in na ta način v največji meri prispevala k uresničevanju zakona o združenem delu.

O sklepu so delavci obvestili vse delavce drugih TOZD naše delovne organizacije, na kar je priglašena predzaznamba sklepa pri temeljnem sodišču v Novem mestu. Na delegatski osnovi je imenovana komisija, sestavljena iz delegatov vseh naših temeljnih organizacij, ki mora pripraviti osnutek samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med

TOZD. Sporazum bo temeljil na podatkih bilanc po stanju z 31. 12. 1978. Obrat je prav tako imenoval komisijo za pripravo osnutkov splošnih aktov, ki so odločilni za konstituiranje TOZD.

O osnutkih splošnih aktov so delavci že razpravljali na zboru 2. februarja. Na tem zboru so delavci določili besedilo splošnih aktov in sprejeli statutarni sklep o razpisu referenduma in volitev. Živahnost v obratu se opazi tudi pri aktivnosti sindikalne organizacije, ki je prav tako razpravljala o osnutkih aktov in je že začela z evidentiranjem kandidatov za delegate organov upravljanja in imenovanje VD direktorja TOZD.

Na referendumu ki je razpisan za 19. februar, bodo delavci odločali o samoupravnem sporazumu o združenju dela delavcev v TOZD, statutu TOZD,

IDRIJA

sklepu za pristop k samoupravnemu sporazumu združevanja TOZD delovne organizacije „Labod“.

Prav tako bodo na volitvah izvolili delegate za delavski svet TOZD ter tričlansko delegacijo za delavski svet delovne organizacije.

Odločitve na tem referendumu bodo zagotovile konstituiranje TOZD, ki bo tako že v tem mesecu postala nov, enakopraven član „Labodove“ družine. Želimo ji veliko uspehov.

DIMITAR PERIČ,
dipl. iur.

Tov. Darinka Avsec iz TOZD Ločna se je konec lanskega leta udeležila šestega zleta samoupravljalcev

zlet samoupravljajcev

6. ZBOR „BRATSTVA IN ENOTNOSTI“

Delegati iz Metlike, Črnomlja, Trebnjega in iz Novega mesta smo se odpeljali v Prijedor, na 6. zbor samoupravljalcev. Glavna tema tega zbora je nosila naslov „Mesto in vloga sindikata v razvoju dohodkovnih odnosov v združenem delu“.

Prva postaja je bila herojsko mesto Jesenovac. Tam smo si ogledali muzej in dokumentarni film o nečloveških grozotah, ki so jih morali pretrpeti prebivalci teh krajev med NOB. Pri spomeniku padlim smo položili venec v znak spoštovanja in hvaležnosti.

Pot nas je peljala nazaj in ob štirih popoldne smo prispeli v Prijedor. Prirčno so nas prejeli. V hotelu Balkan smo dobili gradivo za zbor. Na plenarni seji, ki je bila v amaterskem gledališču, je vse prisotne pozdravil predsednik skupščine občine Prijedor. Po končani seji je bila predaja zastave zleta „BRATSTVO IN ENOTNOST BANJA LUKA—PRIJEDOR“, nato pa smo imeli večerjo v hotelu KOZARA na Makovici, kjer smo se tudi naselili.

Naslednji dan smo imeli od 9.—12. ure posvet v organizacijah združenega dela, ogledali pa smo si tudi mnoge zanimivosti kraja.

Bila sem v skupini, ki je obiskala tekstilno tovarno „Knježečanka“. V tej tovarni izdelujejo uniforme narodne za-

ščite, delovne halje, vetrovke in še nekatera vrhna oblačila. V razgovoru z delavkami, direktorjem in tehnikom te tovarne smo ugotovili, da norma ni previsoka, da pa delavke delajo dokaj počasi, vendar zelo kvalitetno. Povprečni osebni dohodek v „Knježečanki“ je 2700 din, organiziran je topla obroki in prevoz na delo. V tovarni je zaposlenih 150 delavcev, ki so vključeni v prav vse družbenopolitične organizacije, od ZK, ZSM do ZS. Z aktivnim delom v teh organizacijah uspešno rešujejo vse probleme v proizvodnji.

V kraju Knježevac smo si ogledali tovarno „Knježepolka“. Sprejel nas je obratovodja in nas takoj seznanil z nekaterimi prednostmi, kot tudi pomanjkljivostmi svoje tovarne. Tu tkejo sintetične in bombažne tkanine, ki se na domačem in tujem trgu dobro prodajajo. Pogoji dela so nadvse težki, saj mora imeti vsak delavec zaradi neznosnega ropota glušnik. Brez tega pripomočka bi lahko uglušeli. Pogoji dela pa so težji tudi zaradi zastarele mehanizacije. V letu 1979 bodo zgradili novo tovarno. Od 800 zaposlenih je kar 70 odstotkov žensk, povprečni dohodek pa je 2900 din. Tudi v tej tovarni imajo topla obroki in prevoz na delo.

Po kosilu v hotelu Balkan smo imeli plenarno sejo v dvorani amaterskega gledališča v Prijedoru. Tu smo oddali poročila z obiskov obeh delovnih organizacij. S te seje pa smo poslali pozdravno pismo tovarišu Titu ter kongresu ZSJ. Delavci — amaterski igralci pa so nam uprizorili enodejanko.

Sobota je bila zadnji dan zasedanja. Ogledali smo si legendarno kozaro. Mogočen spomenik opozarja na tisoče padlih za naš svetli današnji dan. Ogledali smo si tudi dokumentarni film o gradnji spomenika, ki stoji na Makovici. Položili smo venec in poslušali besede preživelega borca.

Kozara je planina v severozahodnem delu SR Bosne in Hercegovine. Znana je vse našim narodom kot herojska epopeja iz naše NOB. V boju s fašizmom je bila tu izbojevana krvava bitka, v kateri je padel vsak peti prebivalec teh krajev. Kozara je tudi nacionalni park. Sredi tihih spominov iz naše herojske zgodovine smo imeli „partizansko kosilo“, s katerim smo zaključili zlet samoupravljalcev.

V svojo delovno organizacijo prinašam tople pozdrave delegatov zleta iz vseh sedmih bratskih mest Jugoslavije, ki so se udeležili zbora.

DARINKA AVSEC

Del „Labodovega“ razstavnega prostora na letošnjem sejmu v Ljubljani

sejem »moda 79«

Letošnji sejem v Ljubljani je bil že štiriindvajseti zapored. Sodelovalo je okrog petsto delovnih organizacij iz vse države. Na 1500 m² razstavnih površin smo si poleg konfekcije lahko ogledali tudi tkanine dekorativno blago in usnjeno galanterijo. V času sejma sta bili vsak dan po dve centralni modni reviji, na katerih je pokazalo svoje izdelke 138 proizvajalcev konfekcije in 30 proizvajalcev metrskega blaga.

Za Labod ta sejem zaradi termina nima toliko komercialnega pomena, kot namen približati se kupcu. V ta namen so bili vsi naši razstavljeni modeli opremljeni s podatki o roku dobave in s ceno, tako da bodo kupci za posamezni artikel vedeli, kdaj ga iskati in po kakšni ceni ga bodo lahko kupili.

Če se ozremo po našem razstavnem prostoru, smo tako z modeli, kot tudi z aranžiranjem lahko zadovoljni. Med razstavljenimi eksponati smo prikazali zelo modne hlačne komplete, kot tudi pomladanske kostime — oboje v zelo svetlih tonih. Blejzeri so svetli in ohlapni, obleke, predvsem dvodelne, pa so iz lahkega frfotajočega materiala v elegantnih temnih barvah. Še posebno slednje so navdušile vse naše obiskovalce. Za razstavljenico žensko kolekcijo smo dobili tudi diplomu.

Pokazali smo tudi zelo lepe moške srajce, vendar je čutili, da je ta naš sicer prvi artikel tokrat nekoliko odrinjen. Posveti-

ti bi mu morali več pozornosti v okviru celotne kolekcije.

Posebnost in, lahko rečemo tudi atrakcija sejma MODA 79, pa so bile mini modne revije, ki so bile na našem razstavnem prostoru štirikrat na dan. Modna revija je trajala dvajset minut, pripravili pa smo jih skupaj s članicami CML. Namen konzorcija je kompletna ponudba in ker se članice med seboj dopolnjujejo, kar so ponovno in uspešno potrdile tudi skupne modne revije, je bil ta nastop izjemno uspešen. Ob tem pa je treba dodati, da so edino članice SML imele svoje modne revije, kar je pomenilo za prireditelje, predvsem pa za obiskovalce, prijetno popestritev.

USPEŠNA LETA KRŠKEGA

V razvoju srednjeročnega obdobja pa so opazne tudi pomanjkljivosti.

Smelo zastavljeno rast razvoja za tekoče srednjeročno obdobje v občini Krško dobro izpolnjujejo. O tem ne pričajo le podatki od 9 do 11-odstotna rast družbenega proizvoda (v letu 1978 bo po predvidevanjih kar za 84,4 odstotka višja kot leta 1975!), marveč tudi 78 odstotkov predvidenih sredstev za osnovna sredstva gospodarstva. Izvoz se je medtem povečal za dvakrat in je leta 1978 znašal 23 milijonov dolarjev, vendar je bil nekoliko višji tudi uvoz.

Žal pa hkrati z novimi naložbami ni enakovredno rastla tudi produktivnost. Čeprav so medtem število zaposlenih povečali za 1.400 delavcev. Tudi s pokazatelji učinkovitosti gospodarjenja in obvladovanjem vseh oblik porabe niso povsem zadovoljni.

(iz DELA)

zaključena je druga faza uresničevanja

Samoupravljalci dobro vemo, da je uresničevanje zakona o združenem delu stalen proces. Ne glede na to pa so vse organizacije združenega dela morale do konca preteklega leta uskladiti svojo dejavnost z določili zakona. Pri usklajevanju odnosov v OZD z določili zakona gre za tri pomembna področja, in sicer:

- usklajevanje samoupravne organiziranosti;
- urejanje dohodkovnih odnosov in
- urejanje delovnih razmerij.

Na vseh teh področjih so bili sprejeti še posebni zakoni, ki smo jih morali upoštevati ob naši aktivnosti pri uresničevanju določil ZZD. Program za usklajevanje naših odnosov z določili tega zakona smo sprejeli v začetku leta 1977. V tem programu smo si zastavili nalogo, da v treh fazah v celoti izoblikujemo naše odnose z novimi načeli. Zaradi medsebojne ali alektične enotnosti med samoupravno organiziranostjo in dohodkovnimi odnosi sta bili dve vprašanji prva naloga našega programa. Druga naloga programa je bila urejanje delovnih razmerij v smislu določil ZZD in zakona o delovnih razmerjih. V tej fazi smo poleg te naloge dokončno izoblikovali samoupravno organiziranost, ki je zaključena z odločitvami na dveh referendumih.

V decembru preteklega leta smo na referendumu sprejeli statut delovne organizacije, delavci obrata Idrija pa so poleg tega sprejeli sklep o organiziranju TOZD. Na obeh referendumih je prišla do izraza samoupravna zavest naših delavcev, tako kot v drugih primerih, ko so na referendumu sprejemali odločitve o urejanju naših samoupravnih odnosov.

Nihče ne trdi, da se duh ZZD uresničuje le s sprejemanjem samoupravnih splošnih aktov, vendar so ti ponekod odločilni, da bi dokazali določeno samoupravno organiziranost, kjer je urejanje statutnih vprašanj nemogoče brez predložitve nekaterih samoupravnih splošnih aktov. Prav tako je urejanje samoupravnih odnosov s splošnimi akti naloga ZZD, ker nam neposredno nalaga, da uredimo nekatera vprašanja s svojimi samoupravnimi splošnimi akti, pri čemer sam zakon določa naziv

akta in osnovne elemente, na podlagi katerih smo določili vsebino teh splošnih aktov in s tem tudi naših odnosov. Z druge strani si ne moremo predstavljati urejanja tako zahtevnih samoupravnih odnosov, ki izražajo pravice, dolžnosti in medsebojne obveznosti TOZD, organov in posameznikov, ne da bi to opredelili v pisni obliki. Predvsem bi trpela druga plat uresničevanja ZZD, in sicer naše izvrševanje določil zakonov in dogovorjenih načel, ker bi ustne odgovore prehitro pozabili in tolmačili vsak po svoje. V takih primerih bi bila naša samoupravna in delovna varnost zmanjšana, predvsem samoupravna varnost tistih delavcev, ki nimajo posebnih pooblastil in pristojnosti.

Ni naš namen, da poudarjamo, koliko truda smo vložili v urejanje naših medsebojnih odnosov in koliko smo sprejeli samoupravnih splošnih aktov, ampak ob tej priložnosti navajamo samoupravne splošne akte, ki smo jih sprejeli. Na ta način omogočamo delavcem, da neposredno nadzorujejo usklajevanje naših odnosov z določili ZZD, da nadzorujejo uresničevanje sprejetih načel, stališč, pravic in obveznosti, kakor tudi da vsakemu posamezniku olajšamo uveljavljanje in uresničevanje samoupravnih pravic.

Pri tem bomo prikazali samoupravne splošne akte, ki so jih sprejele posamezne TOZD in veljajo le za TOZD, ki jih je sprejela, in samoupravne splošne akte, ki so jih sprejele vse TOZD in se uporabljajo v vseh TOZD v DO Labod.

stroški za informiranje v letu 1978

V letu 1978 je izšlo osem števil glasila „Labod“. Časopis je izhajal v 2400 izvodih. Razen tretje številke, ki je obsegala 16 strani, je glasilo izhajalo na dvanajstih straneh.

Časopis je posredoval delavcem „Laboda“ informacije o dogajanjih znotraj naše delovne organizacije, o delovanju samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter o življenju in delovanju tekstilne industrije in družbe nasplah.

Za redno izhajanje glasila je potrebno ves material oddati na Dolenjski list dvanajst dni pred datumom izzida, sicer lahko pride do daljšega zastoja. Dolenjski list je prevzel tudi tehnično ureditev časopisa, za kar ima točno postavljen datum. Zaradi pomanjkanja strojepisk pa delo s prepisovanjem ni teko vedno gladko.

Stroški za osem števil glasila „Labod“ so v letu 1978 znašali skupno 1.392.099,50 din. Iz tega sledi, da poprečna številka v nakladi 2400 izvodov stane 17.401,24 din, en izvod pa 7,25 din.

Za foto arhiv smo v letu 1978 posneli 20 filmov, razvijanje le-teh pa je stalo 400 din. Fotografij smo dobili 406, kar znaša 4827 din.

Vzporedno s časopisom smo po potrebi izdajali tudi infor-

mativni bilten. Izšlo je 18 števil v 150 izvodih. Pet števil je bilo na dveh straneh, tri na treh, ostale pa na eni strani.

Informiranje v DO „Labod“ smo opredelili tudi v našem pravniku o izdajanju glasila „Labod“. Ta v svojem drugem členu pravi, da imajo delavci „Laboda“ ter vse družbenopolitične organizacije pravico in dolžnost, da v glasilu kot v svoji javni tribuni objavljajo svoja mnenja. V letu 1979 pričakujemo tesnejšo povezavo in več sodelovanja. Treba bo preiti na pogostejše izhajanje glasila, ki je najbolj množično sredstvo obveščanja v naši delovni organizaciji, saj pride do slehernega delavca. S hitrejšo dinamiko izhajanja bi pri delavcu vzbudili več zanimanja za aktualnosti in ga privabili k sodelovanju in polemiziranju. Zaradi tega bi bilo nujno razširiti dopisniško mrežo in zavzeti še resnejši odnos do informiranja, ki je sestavni del samoupravljanja.

LIDIJA JEŽ

ISKRICE

*Nihče ni srobođen,
kdor ni samega sebe go-
spodar.*

CLAUDIUS

*Svoboda je kot voda: če
ne oštežujemo, izhlapi.*

R. BOLDT

*Svoboda je mamilo: če
se ga navadiš, se ga ni
koli ne odvadiš.*

V. JERMAN

STROŠKI GLASILA "LABOD" ZA LETO 1978

GLASILO "LABOD"	tehnična ureditev priprava prelom	lektoriranje	objava fot. tujih sodelavcev	grafična priprava	črtni in raster	tisk in papir	SKUPNO
					posnelki raster pos.		
Št. 1 - marec	1.068,00	360,00	180,00 90,00	5.821,45	8 črtnih 14 raster 1.700,00	6.624,00	15.843,45
Št. 2 - april	1.068,00	360,00	90,00	5.267,80	6 črtnih 12 raster 1.290,00	6.640,00	14.715,80
Št. 3 - maj 16 strani	1.424,00	480,00	90,00	7.986,60	7 črtnih 9 raster 2.662,00	8.780,00	21.422,60
Št. 4 - junij	1.068,00	360,00	/	7.713,90	2 črna 13 raster 965,00	6.670,00	16.776,90
Št. 5 - septembet	1.068,00	360,00	/	8.188,55	1 črtni 7 raster 642,00	7.478,00	17.736,55
Št. 6 - oktober	1.068,10	824,00	/	8.172,00	5 črtnih 9 raster 1.001,00	7.475,00	18.540,10
Št. 7 - november	1.068,00	360,00	/	6.858,45	10 črtnih 12 raster 1.356,00	7.468,00	17.110,45
Št. 8 - december	1.068,00	360,00	/	6.410,00	2 raster 22 črtnih 1.735,00	7491,00	17064,00

Stroški za osem števil glasila „Labod“ so v letu 1978 znašali skupno 1.392.099,50 din. Iz tega sledi, da poprečna številka v nakladi 2400 izvodov stane 17.401,24 din, en izvod pa 7,25 dinarjev.

kako živi sekcija upokojencev

tike članov sekcije, obiski bolnih in onemoglih članov ter nabava vencev in priprava poslovnih besed ob smrti članov.

Svojo programsko dejavnost smo sorazmerno dobro opravljali. Vsako leto smo imeli vsaj dvakrat skupna srečanja in skupaj s podjetjem organizirali tudi vsako leto po en izlet, in sicer:

— leta 1976 smo organizirali izlet v Savudrijo, kjer smo si ogledali hotel Bernardin v Portorožu in Labodov počitniški dom

— leta 1977 smo bili v Kumrovcu, kjer smo si ogledali nov mladinski dom in rojstno hišo tovariša Tita ter RC Laboda v Sromljah

— leta 1978 pa smo šli na dvodnevni izlet na Mali Lošinj, kjer smo bili gostje v počitniških hišicah Laboda.

Vsi ti izleti so bili nepozabni in so resnično zelo veliko pripomogli k vzdrževanju naših vezi s tovarno.

Zahvala gre tudi podjetju, ki je pokazalo izreden posluš za vzdrževanje stikov in seznanjanje upokojencev z napredovanjem tovarne. Za tovrstna srečanja je podjetje prispevalo preko 9 milijonov v denarju in materialu. Ponosni smo, da se tovarna tako razvija, saj mi starejši upokojenci nismo mogli niti slutiti, da je mogoče doseči tak razvoj. Vsako leto nam dajo na razpolago v pred in posezoni tudi vse svoje počitniške domove, kar že uporabljamo, vendar bi jih laho še v večji meri kot dosedaj.

Dogovorili so se tudi za program bodočega dela. Poudarili so, da je bila dosedanja usmeri-

tev dobra, želijo pa, da bi navezali tesnejše stike s sekcijami upokojencev ostalih temeljnih organizacij, kjer sekcije še ne obstojajo, pa naj bi jih ustanovili.

Vso podporo pri programskih usmeritvah jim je dal tudi v pozdravnem nagovoru glavni direktor tov. Zdravko Petan.

Na koncu so izvolili tudi nov odbor sekcije, ki bo po novem štel 7 članov, in sicer: za predsednico sekcije so izvolili dosedanje predsednico Malči Travižan, za namestnico predsednice Karlino Cigoj; za člane odbora pa: Orehini Amalijo, Grozina Rezi, Zajc Ano, Šircelj Marijo in za blagajnika ponovno Jakop Pepco. Mandatna doba članov odbora sekcije je dve leti.

Odboru in sekciji želimo veliko uspešnega dela.

LOJZKA POTRČ

še nekaj o počitniških kapacitetah

Iz poročila službe RPS

Za počitniško letovanje smo imeli delavci „Laboda“ v letu 1978 na razpolago počitniški dom v Savudriji z 18 ležišči ter prikolico z dvema ležiščema, ki je bila prav tako nameščena v Savudriji. Na Malem Lošnju pa smo imeli 11 hišic s 44 ležišči. V letu 1978 so se počitniške kapacitete povečale za štiri hišice na Malem Lošnju, odnosno za šestnajst ležišč. Ker smo v prejšnjih letih ugotovili, da so 7-dnevne počitnice prekratke, posebno še za letovanje na Malem Lošnju, je odbor za počitniško dejavnost in rekreacijo proučil možnost za uvedbo dekad.

Tako smo imeli nali prvič desetdnevni oddih v naših domovih, zahvaljujoč vsem našim temeljnim organizacijam združenega dela, ki so svoje kolektivne dopuste terminsko prilagodile. Na tak način smo zagotovili kar najbolj racionalno izkoriščanje počitniških kapacitet v sezoni. Po TOZD je letovalo naslednje število članov naše delovne organizacije in njihovih družinskih članov:

(Tabela 1.)
Skupaj je letovalo: delavci DO Labod 127, njihovi svojci 317, upokojenci in drugi 17, skupno je bilo torej 4493 nočitev.

Nekaj delavcev iz DSSS in TOZD Commerce je letovalo

pred sezono, zato tudi število koristnikov izstopa.

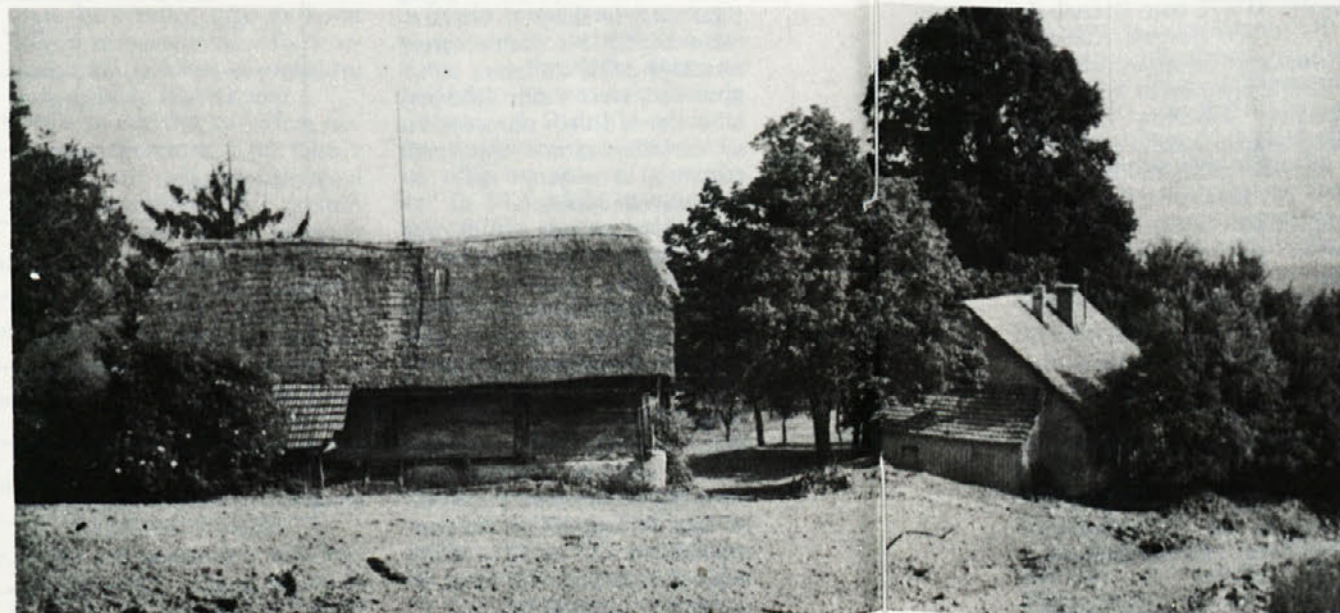
Približno 70 odstotkov letovalcev je bilo neposrednih proizvajalcev, njim pa so tudi namenjene naše počitniške kapacitete.

Komisija za družbeni standard, sindikat, oz. delavski svet, ki so razporejali delavce za dopuste, so dajali prednost proizvajalcem, ki so ekonomsko slabše situirani. Ker je veliko več potreb po letoviških kapacitetah kot jih lahko nudimo, bi bilo prav, da se držimo programa razvoja počitniških kapacitet delovne organizacije „Labod“ in nemoteno razvijamo zasnovano politiko obmorskih letovišč, to je odkupa hišic.

Kot je znano, smo v letu 1978 adaptirali gospodarsko stavbo (pod s kletmi) v Sromljah, uredili smo sanitarije in rezervoar za vodo. Stavba ima videz planinskega doma in namembnost prostorov bo zelo racionalna.

Gradbena dela gredo proti koncu, tako da nam za letošnje leto 1979 ostane še oprema prostorov in ureditev okolice. Z adaptacijo smo pridobili lep prostor z manjšo servisno kuhinjo. Da bi bila stavba in njen namen kar najbolj popolna, bo urejen tudi skupni prostor z dvajsetimi ležišči. Z ureditvijo teh prostorov bomo dobili v tem našem rekreacijskem centru vse, kar nam je do sedaj manjkalo. Želimo, da bi ta naš objekt obiskovali v čim večjem številu, da bi tu prirejali mladinska, sindikalna srečanja in druga srečanja. Veseli pa bi bili, če bi si tudi naši upokojenci privoščili čim več svežega zraka v lepem, zdravem okolju, kot ga nudi naš rekreacijski center v Sromljah.

JOŽE MUHIČ

Pogled na naš rekreacijski center v Sromljah, ki prav te dni dobiva prenovljeno podobo

Po malici zopet veselo na delo

kakšna družbena prehrana?

Znano je, da so slovenski sindikati pred leti začeli akcijo za organizirano družbeno prehrano delavcev. Že leta 1974 je bil v sindikalno listino vnešen regres za topli obrok med delom. To akcijo je sindikat tudi neprestano spremljal in danes je že 80 odstotkom zaposlenih zagotovljen topli obrok med delom, 16 odstotkov delavcev dobiva regres v obliki bonov za nakup živil, štiri odstotke delavcev pa je zaposlenih v delovnih organizacijah, kjer na tem področju ni še nič narejenega.

S tem stanjem sindikati niso in ne morejo biti zadovoljni. Namen akcije je bil, da vsak delavec po štirih urah dela dobi topli obrok in s tem nadomesti izgubljeno energijo. Postavlja pa se tudi vprašanje kvalitete hrane, ponekod pa celo higijene v obratih prehrane. Najbolj šepa pri biokemičnih sestavinah hrane. Često je preveč maščob ali ogljikovih hidratov in premalo beljakovin, obroki pa so velikokrat preobilni. Po preobilnem in preveč kaloričnem obroku storilnost upada, lahko pa pride tudi do prebavnih motenj.

Predvsem ob dejstvu, da je slovensko gospodarstvo samo v letu 1977 dalo za družbeno prehrano več kot dve milijardi dinarjev (200 starih milijard), sili

v ospredje vprašanje, ali je bil ta denar zares najracionalnejše izkoriščen. Zmotno je mnenje, da se naj delavec predvsem „dobro naje“. Zavod za zdravstveno varstvo SRS ima izdelane ustrezne normative za kalorično in ustrezno biokemično kvalitete obroke hrane, ki jih je potrebno samo ustrezno prilagoditi vrsti in težavnostnim stopnjam dela. Tudi zato je bila republiška Zveza sindikatov soprokrovitelj strokovnega posvetovanja o družbeni prehrani pri delu. Na tem posvetovanju so prišli tudi do zaključka, da bi bilo smotrneje namesto enega obilnega obroka nuditi delavcu zajtrk in primerno malico. Veliko zaposlenih pride na delo brez zajtrka in storilnost je ob tem prav gotovo nižja. Zelo kalorična in obilna malica pa povzroča prebavne motnje.

Vsekakor si sindikati prizadevajo za dva pravilna, dobra in enotnejša obroka med delovnim časom.

Dvema milijardama, ki so jih organizacije združenega dela v letu 1977 dale za prehrano, je potrebno pristeti še stroške za prostor, opremo, za kadre... Zato so začeli razmišljati o združevanju in usmerjanju denarja delovne organizacije za prehrano. S tem bi dosegli boljše finančne rezultate, omogočena pa bi bila tudi boljše kvalitete hrane. Z enotnejšo prehrano bi se izognili razlikam med posameznimi delovnimi organizacijami, saj sedaj mnoge lahko nudijo svojim delavcem zajtrk in še malico „a la carte“, nekatere pa uporabljajo družbene obrate. Res pa je, da so s kvaliteto hrane bolj zadovoljni tam, kjer kuhajo sami, cena pa se seveda neprimerno višje.

KAKO SMO IZKORIŠČALI POČITNIŠKE KAPACITETE

	LOČNA	U BNA	DELTA	TEMEN'CA	T'P-TOP	COMMERCE	DSSS
LOŠNJI	17 49 660	8 26 340	14 38 512	3 9 120	6 15 220	17 53 692	18 52 674
SAVUDRIJA	7 18 146	3 6 87	7 14 180	2 8 61	6 8 128	8 10 160	5 8 124
PRIKOLICA	2 3 50	1 2 30	1 2 25	0 0 0	0 0 0	2 4 60	0 0 0
SKUPAJ	26 62 856	12 34 457	22 54 717	5 17 181	12 23 348	27 67 912	23 60 798

Tabela

- 1. kolona člani Laboda
- 2. kolona družinski člani
- 3. kolona skupno nočitev

brez prešerna bi bili slovenci ljudstvo brez luči...

Odlok, s katerim je bil dan Prešernove smrti proglašen za kulturni praznik slovenskega naroda, je bil sprejet na predlog in utemeljitev Odseka za prosveto pri Predsedstvu SNOS 28. januarja 1945, v zadnjih mesecih osvobodilne vojne torej. Že v februarju 1945 so to obletnico v tem smislu tudi proslavili v enotah NOV, v karjih na osvobojenem ozemlju in drugod po Sloveniji. Obletnico smrti našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna smo zatem začeli po vsej Sloveniji slaviti kot naš kulturni praznik. Dviga nam kulturno zavest, naš narodni ponos in samozavest. Prešeren je bil in ostaja osrednje žarišče in temelj naše kulture. Njegova kulturna dediščina je hkrati tudi temelj in jedro načel in ciljev NOB, Prešernova beseda nas je spremljala skozi revolucijo in nam dvigala duha borbe in vero v zmago.

„V svobodi bo naša naloga uresničiti vso zlahtnost in visokost Prešernove oporoke v vsem našem življenju. To je veliko, naporno in dolgo delo kulture in človečnosti, ki ga moramo izvršiti, če hočemo, da bo naša svoboda dobila svoj zadnji smisel in da bo slovenski narod prišel do svoje prave podobe. Prešernov genij nas ne bo zapustil pri tej nalogi, zvest nam bo in nas bo zahtevno vodil, če ostanemo mi zvesti njemu.“ To so zaključne besede Josipa Vidmarja iz govora, ki ga je imel na radiu OF 3. decembra 1944 v Črnomlju. Oporoko velikega Prešerna še vedno uresničujemo.

Mojster slovenske besede, pesnik Oton Župančič, je leta 1946 o velikem Prešernu med drugim dejal:

„Trubar je bil prvi, Prešeren je edini... Brez Prešerna bi bili Slovenci ostali v somraku, narod brez genija, ljudstvo brez luči: strahota je pomisliti na takšno temno vrzel, na takšno

zevajočo praznino in njene nasledke za našo kulturo, kajti zavedajmo se: kar pri nas poslej piše in poje, se oslanja na Prešerna in njegovo genialno delo...“

Že leta 1926 pa je Oton Župančič mariborski mladini povedal znamenite besede:

„Jaz ne grem nikdar iz domovine, da ne bi vzel vsaj Prešerna s seboj, in vam, mladi prijatelji, morem samo svetovati: omislite si njegovo knjigo, poglabljajte se vanjo, in potem mi ni treba več reči, da se nikar ne ločite od nje. Zakaj čim bolj se boste poglabljali v Prešernov svet, tem več lepote vam bo žarelo iz njega, tem več skrivnosti vas bo vabilo vedno in vedno k njemu. In ljubili boste Prešerna, kakor je vreden ta edinstveni duh.“

France Mihelič: Prešernov portret (1945, Črnomelj)

Prešerna ljubiti pa se pravi ljubiti lepoto in resnico in pravico; ljubiti slovenstvo brez šovinizma in ljubiti človeštvo in vse narode brez hlapčevstva in poniževanja: enak z enakim...

Spoštovati Prešerna—pesnika in Prešerna—človeka se pravi spoštovati človeško bedo in spoznati pomen in potrebo trpljenja za idejo. Prav pojmiti Prešerna se pravi pojmiti sebe in vzeti svojo usodo nase, pa naj bo še tako bridka, jo preizkusiti do zadnjega grenca in jo prema-

govati v pokorni službi vseobčega življenja. Umetnik ne more biti vsak, človek pa, ki po svoje verno in vdano služi narodu in človeštvu, je lahko vsak najmanjši izmed nas.

Zato še enkrat: ljubite Prešerna!”

N. S.

reforma šolstva

Smo na pragu nove reforme našega šolstva. Predlog dokumenta, ki je zrasel iz kongresnih izhodišč, daje težo predvsem usmerjenemu izobraževanju po 8-letni osnovni šoli, to je izobraževanju za delo. Vsaka oblika usmerjenega izobraževanja mora dati poklic. S tem se bomo tudi v praksi še bolj približali misli, naj le delo ustvarja človekov položaj. Pred leti je bilo čutiti razvrednotenje nekaterih poklicev in del, saj grožnje „če se ne boš učil, boš pa delal“ niso bile redke. Reforma šolstva bo gotovo pripomogla tudi k pravilnejšemu vrednotenju fizičnega dela.

Zgodi se, da si dijak ne izbere povsem ustrezne smeri. V sedanjem načinu šolanja smeri ni mogel zamenjati, ne da bi pri tem izgubil leto ali dve. Po reformi pa bo možno spremeniti smeri samo z diferencialnimi izpiti, saj bodo izhodišča enotna.

Del učnega programa bo v usmerjenem izobraževanju potekal tudi v delovnih organizacijah, zato bi se morali uporabniki aktivneje vključevati v reformo šole. Njihovega vpliva pa skoraj ni čutiti, čeprav po mnogih šolah že delujejo sveti šol, v teku pa je tudi organiziranje šolskih enot ob izobraževalni

skupnosti. Naloga sveta šole je postaviti smotre in naloge šole, enota pa bo morala zagotoviti še pogoje za izvajanje. Ob tem pa je nujno tudi sodelovanje SZDL, sindikata in sploh najširše javnosti.

Fond znanja se stalno veča, zato nobeno spričevalo ali diploma ne moreta biti dokončna. Nunjo je stalno izobraževanje ob delu ali pa na relaciji šola — delo. Seveda nastajajo pri tem nove naloge in težave.

Ena večjih je, kdo v delovni organizaciji bo pomagal izvajati del učnega programa v usmerjenem izobraževanju. Dosedanje sodelovanje šole in delovnih organizacij ni bilo ravno najboljše.

Mentorsko delo je pogosto šepalo. V počitniški praksi so dijaki dobivali preprosta dela, pri katerih se niso mogli kaj dosti naučiti, medtem ko so bili njihovi dnevnik vzorno napisani, polni vsega, kar bi morali opravljati, pa niso. Ne samo zaradi šolstva, ki se vse tesneje povezuje z združenim delom, tudi zaradi delavcev samih bi morali krepiti strokovne službe s socialnimi delavci, psihologi in pedagogi.

Počasi bo meja za vpis v I. razred osnovne šole prešla na šesto leto in s tem bo tudi mala šola vključevala že otroke okoli petega leta starosti. Predšolsko izobraževanje naj bi zajelo celotno prebivalstvo. Začetki so že z vključevanjem otrok, ki ne obiskujejo vzgojnovarstvenih ustanov, v 120-urno malo šolo.

Osemletna splošna šola bo dajala poleg splošnega tudi družbenoekonomskega znanje ter dvigala samoupravno zavest in kulturo učencev. Sistematična in trajna naloga osemletke pa bo razvijati poklicne interese.

Reforma šolstva je stvar nas vseh, celotne družbe, ne pa, kot se največkrat misli, samo delo prosvetnih delavcev. Oblikuje se šola za delo, ob tem pa bi moralo združeno delo pripraviti preglede prvenstvenih potreb, da bi začeli organizirano formirati šole ali oddelke. S tem bi dijakom zagotovili šolanje blizu doma, združenemu delu pa prepotrebne kadre.

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Commerce se za denarno pomoč, ki mi je bila dodeljena ob težki boleznii moje žene, najlepše zahvaljujem.

FRANC SLAK

ODLOK

o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda

Osmi februar, dan smrti dr. Franceta Prešerna, slovenskega knjižnega genija, se proglašja za kulturni praznik slovenskega naroda.

Ta dan naj se poslej s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih.

Ves slovenski narod naj se proslavam svojih kulturnih in

prosvetnih ustanov pridruži in pri njih sodeluje.

Dne 1. februarja 1945.

Za predsedstvo SNOS—a sekretar:

BORIS KIDRIČ, l. r.

samoupravni splošni akti

I. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI TOZD

1. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, sprejet na referendumu septembra 1977.

2. Statut TOZD, sprejet na referendumu septembra 77;

3. Pravilnik o notranji organizaciji TOZD (del. naloge), sprejet po DS nov. 1977;

4. Pravilnik o osnovah in merilih za delitev čistega dohodka, osebne dohodka in uporaba sredstev skupne porabe, sprejet na referendumu januarja 78;

5. Pravilnik o samoupravni delavski kontroli, sprejet na delavskem svetu;

6. Pravilnik s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite - 77

7. Pravilnik o požarni varnosti

8. Pravilnik o varstvu okolja

9. Pravilnik o delovnih razmerjih in varstvu pravic delavcev, sprejet na DS v decembru leta 1978. Te samoupravne splošne akte je sprejela tudi DSSS, razen splošnih aktov pod številko 6 in 7.

II. Samoupravni splošni akti, sprejeti v vseh TOZD delovne organizacije Labod (samoupravni splošni akti delovne organizacije).

1. Prečiščeno besedilo samo-Upravna sporazuma o združevanju TOZD v delovni organizaciji, sprejet na referendumu decembra 77;

2. Samoupravni sporazum o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med TOZD, sklenili delavski sveti vseh TOZD;

3. Samoupravni sporazum o pogojih za ustvarjanje in delitev celotnega prihodka, skupnega prihodka oziroma skupnega dohodka in dohodka; sklenili v vseh TOZD novembra 77;

4. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah obveznostih in odgovornostih med DSSS in TOZD; sklenili delavski sveti novembra 1977;

5. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka, osebnih dohodkov in uporaba sredstev skupne porabe; sprejet na referendumih delavcev vseh TOZD decembra 1977;

6. Samoupravni sporazum o osnovah in temeljih plana TOZD in DO; sprejet na zborih delavcev vseh TOZD maja 77;

Spomin na lepe novoletne želje in zagotovilo, da če bo tako veselo, kot je vesel posnetek, bomo tudi v letošnjem letu z obilo dobre volje uspešno premagovali težave in hiteli novim uspehom naproti.

7. Statut DO Labod, sprejet na referendumu decembra 1978;

8. Pravilnik o knjigovodstvu, sprejet na delavskem svetu delovne organizacije marca 78;

9. Pravilnik o delu rekreacijskega centra, sprejet na delavskem svetu delovne organizacije Labod oktobra 1977;

10. Pravilnik o izdajateljskih razmerjih (izdajanje internega časopisa), sprejet na delavskem svetu delovne organizacije konec leta 1978;

Prav tako smo sprejeli vrsto samoupravnih sporazumov o urejanju dohodkovnih odnosov med našo delovno organizacijo in drugimi OZD oziroma med TOZD in SIS na področju družbenih dejavnosti.

Z zakonodajo in s sprejetimi splošnimi akti bomo morali uskladiti še veljavne splošne akte, kot so:

1. Samoupravni sporazum o varstvu pri delu (osnutek pravilnika je pripravljen).

2. Pravilnik o izobraževanju;

3. Samoupravni sporazum o urejanju stanovanjskih razmerij;

4. Samoupravni sporazum o odgovornosti delavcev (postopek o ugotavljanju odgovornosti);

5. Pravilnik o delu organov upravljanja (če ni v nasprotju s statutom);

6. Pravilnik o volitvah delegatov (če ni v nasprotju z določili novega zakona in statuta);

7. Samoupravni sporazum o kreditnih poslih in poslih blagovnega prometa (osnutek je v razpravi). Prav tako so bili

sprejeti tudi gospodarski načrti TOZD ter skupne osnove načrtov in gospodarskih načrtov delovne organizacije. Za vse samoupravne splošne akte ne glede na to, ali so bili sprejeti na referendumu na zboru delavcev ali na delavskih svetih, velja osnovno načelo, da so o njih na poprejšnji obravnavi razpravljali delavci, da so le-ti zavzeli svoje stališče in da je šele na podlagi tega prišlo do dokončne odločitve.

Če bi me vprašali, kakšna je razlika med samoupravnimi skupnimi akti, ki so jih sprejeli TOZD, in med spošnimi akti, sprejetimi na nivoju DO, naj poudarimo, da splošni akt TOZD velja le TOZD, ki ga je sprejel, splošni akt delovne organizacije pa je moral biti sprejet v vseh TOZD delovne organizacije v enakem postopku in v enakem besedilu in se uporablja v vseh TOZD delovne organizacije Labod.

Ti samoupravni splošni akti jasno kažejo na našo prizadevnost na področju urejanja medsebojnih odnosov in uresničevanje duha ZZD. Ta samoupravna zakonodaja je soliden temelj, na katerem bomo naše samoupravne pravice, dohodkovne in delovne odnose še najprej izpopolnjevali in razvijali v smeri samoupravnih političnih odnosov razvoja posameznega TOZD v naši DO in v smeri izboljšanja osebne in družbenega standarda vsakega delavca v naši Labodovi skupnosti.

Tretje faze uresničevanja določil zakona o združenem

delu dejansko ni, ampak je naša stalna naloga, da uresničujemo in izpopolnjujemo odnose v začrtani smeri, da po potrebi spreminjamo tudi samoupravne splošne akte s ciljem, da ti akti odražajo dejansko stopnjo naše samoupravne organiziranosti in naših samoupravnih odnosov.

Naša naloga je, da v tej aktivnosti sodelujemo vsi, vsak po svojih močeh, predvsem pa je to vsakodnevna naloga družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb, ki morajo postati gonilna sila v tej aktivnosti.

DIMITAR PERIČ, iur.

PO VOJNI SMO ZGRADILI DVE TRETJINI STANOVANJ

V povojnem obdobju smo v Jugoslaviji dosegli pomembne rezultate pri gradnji stanovanj. Od 1947 do 1977 je bilo zgrajeno okoli 2,7 milijonov stanovanj, kar pomeni, da je od sedanjega stanovanjskega fonda v povojnem obdobju zgrajeno 43 % vseh stanovanj. Če pristejemo še rekonstrukcijo stanovanjskih hiš, ki so bile v ojni poškodovane, potem je bilo skoraj dve tretjini stanovanjskega fonda zgrajeno po letu 1947. Od leta 1953 do 1977 je bilo zgrajeno 42 tisoč stanovanj v družbeni in 66 tisoč stanovanj v individualni gradnji. V zadnjih štirih letih v družbenem sektorju gradijo več kot 55 tisoč stanovanj.

uspešna kolekcija

Kolekcija je končana in zaključevanje za JESEN ZIMO 79-80 je v teku. Začelo se je 5. februarja, kot je bilo predvideno, in sicer v Novem mestu in v Beogradu. Poleg teh dveh ekip delata na zaključevanju še dve: ena v Dalmaciji ter ekipa za velike jugoslovanske trgovske hiše. Vse štiri ekipe zaključujejo celotni Labodov program. V Novem mestu opazimo na dan tudi do 60 kupcev, prav tako živo je tudi drugje. Modele prikazujejo manekeni, kar je za kupce ugodnejše. Tako lažje vidijo, kako smo nove modne artikle zadeli proporcionalno in glede na konstrukcijo.

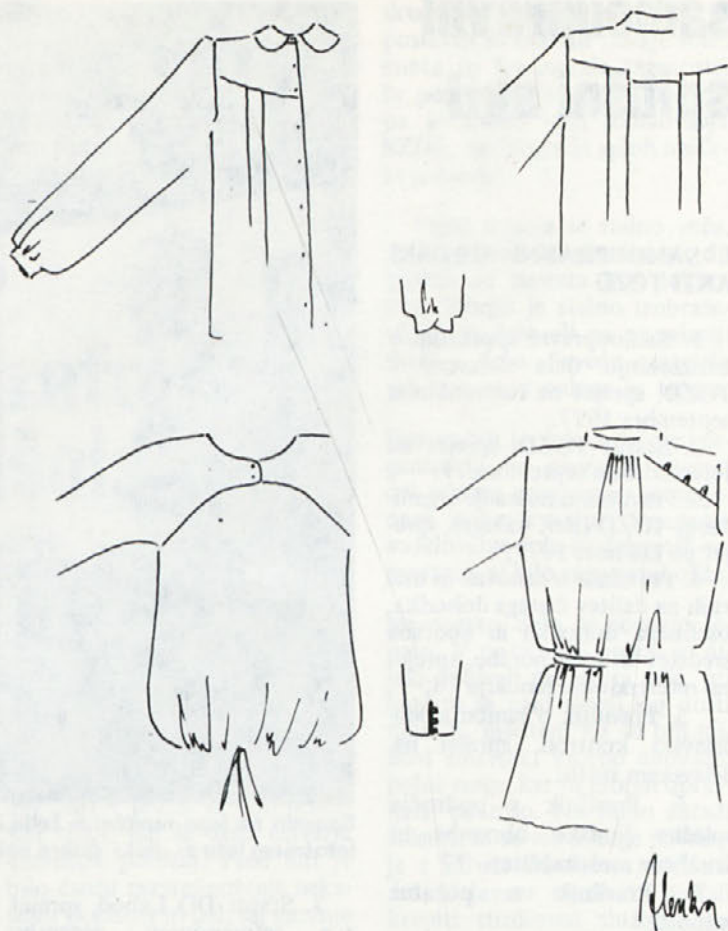
„Labod“ se tokrat prvič predstavlja s kompletno ponudbo v vseh treh programih, in to – po nekaj letih zastoja – s strogo modnimi proizvodi. V programu VO so za to kolekcijo izdelali kakih 160 novih artiklov, v programu šport 110 in v programu perilo 160 artiklov. Če k temu prištejemo še standardne modele, je to skupaj okoli 500 artiklov.

V programu težke konfekcije kupec lahko izbira iz sleherne vrste proizvodov po nekaj artiklov. Tako v programu VO, kot tudi v programu šport je težava s tkaninami. Težav s prodajo, ki smo jih imeli še pred dvema letoma, ni več. Naši proizvodi gredo odlično v prodajo, prihaja

ja pa do problemov okoli tkanin. Zaradi tega je pred nabavno službo težka naloga, saj moramo slediti naročilom tržišča. Problemi s tkaninami niso samo pri uvozu, pač pa tudi pri domačih proizvajalcih. Metražerji so razprodani in za šest mesecev naprej ne sprejemamo naročil. Da bi nabavna služba lahko pravočasno zagotovila vse potrebne surovine, bodo podatki o zahtevah izdelani letos že v mesecu marcu, medtem ko so bili prejšnja leta šele aprila. Tako upamo, da pri pogodbenih dobavah ne bo zamud.

Tudi to, da se Labod istočasno pojavlja s štirimi primerki kolekcije, bo pripomoglo k pravočasnemu posredovanju podatkov in zahtev, s tem pa tudi h takojšnjemu reševanju teh težav.

Pa cene tokratne kolekcije? Glede na zahtevnejše proizvode, ki jih narekujejo modne smernice, na daljši čas izdelave in zaradi porasta na osnovi osnutka gospodarskega plana za leto 1979, so končne cene za 20 odstotkov višje od tistih v pretekli sezoni. Vendar ne glede na tako zvišanje cen kupci nimajo pripomb. V kolikor je blago kvalitetno in model lep, radi segajo po njem. TOZD Commerce si je zastavil nalogo, da tako težko konfekcijo, kot tudi ostala dva programa zaradi velikih stroškov pri dostavi blaga usmerimo predvsem na hrvaško, beograjsko z Vojvodino in BIH, dalmatinsko in slovensko tržišče. V ostalih predelih Jugoslavije pa ne pričakujemo večjih naročil. Naročila s tega tržišča za visoko modne proizvode so znatno večja.

bluze

Bluze so nepogrešljivi del garderobe. Primerne so za prav vse priložnosti. Bluze postajajo vse nežnejše. Gube in pošiti robovi jim dajejo mehko, pa tudi materiali so mehki in lahki.

Poglejmo si nekaj bluz iz skicirke naše kreatorje: Model I.

– Narejene iz svile, prednji

del s štirimi gubami (po dve gubi na vsaki strani) ter bubi ovratnikom, zadnji del kombiniran z naplečnikom ter štirimi gubami. Primeren za svečane priložnosti.

Model II.

Material je jersey. Ohlapnega kroja, raglan rokavi se v zgornjem delu nadaljujejo pod vratnim izrezom, na krilih stisnjen z vrvico. Model je primeren za nošnjo k hlačam. Model III.

Material je svila, ruski ovratnik se zapenja z gubami, ki se nadaljujejo po sprednjem delu do rokavnega izreza. Primeren za svečane priložnosti.

NEPISMENIH ŠE VELIKO

Po podatkih je bilo leta 1971 v Jugoslaviji okoli 2,5 milijona ali 15 % vsega prebivalstva nepismenega. Leta 1948 je bila ena četrtnina Jugoslovancev nepismena. Za razliko od prejšnjih let so danes nepismeni pretežno starejši prebivalci (od 35 do 64 let). Danes je število nepismenih nekoliko manjše kot leta 1971 glede na to, da imajo otroci obvezno osemletno šolanje.

S prvimi dnevi novega leta začnemo pripravljati kolekcijo. Tokrat so delavci v pripravi dela opravili velik posel. Za 120 modelov za jesen in zimo je bilo treba pripraviti skice, kroje, urezati blago in vse to predati v pridne roke vzorčnih šivilj.

pismo srajčku!

Že večkrat sem poskušal sodelovati v rubrikah našega časopisa pa mi ni najbolj uspelo. Včasih ni bilo prostora, včasih pa je moje pismo urednik imel za pre malo ustvarjalno ali nekvalitetno. Vendar ponovno poskušam. Vzrok za to je razprava Srajčka v 7. lanskim številu Laboda.

V prvem odstavku se izmikaš konkretnim vprašanjem, skrinjico si namestil, da se lahko posamezniki izživljajo, največkrat tisti, ki so več kot zgovorni, tisti, ki nimajo govorne napake, pa tudi tisti, ki jih resnica boli. Ko berem tvoje odgovore in satire, imam občutek, da ne opravljaš svojega poslanstva dovolj konkretno, vsiljuje se mi občutek, da si vkleknjen, da si brez peruti ali brez hlač in da ti vse preveč krojijo tvojo kreativnost drugi.

Sam si rekel, da nihče ni dolžan delati, kar je nad njegovimi močmi. To mi da misliti; poskušal te bom osvoboditi iz začaranega kroga. Večina delavcev te želi v svoji sredini. Pridi v bazo pa boš slišal ne samo satiro, ampak tudi žalostno resnico. Če boš tako deloval in vplival na uredništvo, bo časopis „Labod“ postal časopis delavcev „Laboda“, ga bomo čitali in ne bo romala naklada v koš. Vse preveč je zrežiranih intervjujev in prepričan sem, da je v vsaki sredini dosti raznih ustvarjalcev in realnih pogledov, vse pre malo je vzgojnega in izobraže-

valnega gradiva – varstvo pri delu, družbena samozaščita, odnosi v delovnih skupinah, privilegiji, kako sklepamo v DS, kakšna je vloga mladine, je „Labod“ kaj več kot organizacijska celota. Vsak dan se manj poznamo. Govorijo vse preveč tam, kjer govorijo nerazumljivo, predvsem takrat, ko hočejo nekoga prepričati.

Dragi moj Srajčko, ker govoriš, da je v vinogradu potrebna le motika, si bom zelo prizadeval, da te povabim v Haloze ali Slovenske gorice. Stopila bova v gorico in upam, da boš spoznal nekaj več. Danes je pre malo motika. Raste namreč moderni plevel in nova peronospora – domača in sosedova (upam, da že čutiš na lastni koži).

Da si, Srajčko, sentimentalni, sem spoznal v prvih izvodih Labodovega časopisa. Upam, da nisi ljubosumen. Čeprav si menda nepokreten, je v tebi dovolj ustvarjalnega duha, in z nenehno akcijo se boš osvobodil misticizma.

3TVN

DRAGI ANONIMNI 3TVN

Kot že obljubljen, objavljamo tvoje pismo v celoti. Opozoril si nas na nekatere pomanjkljivosti, predvsem na redke teme o varstvu pri delu, o vzgoji, družbeni samozaščiti in podobno. To so teme, ki smo jih tudi mi že vključili v program za leto 1979.

Vendar tudi ti nisi vedno konkreten! Pa še nekaj je: ni vse tako črno, kot vidiš ti, ali pa je bil to le slab trenutek.

Veseli bomo tvojega sodelovanja, tako v obliki članka, namigov o nepravilnostih, kot tudi karikatur.

PRIPRAVE NA OSMI MAREC

Še mesec dni nas loči od osmega marca, dneva žena in praznika naše delovne organizacije. Po vseh temeljnih organizacijah so se že začele priprave za praznovanje, ki naj bi bilo čim lepše. Nekatere TOZD bodo praznovale prav na osmi marec, v Novem mestu pa smo se odločili, da bo proslava v soboto, 10. marca. S kulturno-zabavnim programom bo popestrena svečanost v dvorani doma JLA.

Za osmi marec bodo na proslavi TOZD Temenica nastopali tudi otroci osnovne šole iz Trebnjega, v TOZD TIP-TOP pa bodo program pripravili kar delavci sami. Poleg recitatorjev bo nastopila tudi novoustanovljena folklorna skupina, ki bo tokrat prvič stopila na oder.

V Delti so priprave za osmi marec zelo obsežne. Z delom je začela komisija za izbor najboljših delavke – mladinke in družbenopolitične delavke. Akcija je že stekla, tako da bo za osmi marec že znana najuspešnejša mlada šivilja.

Glede na to, da so pripave stekle dovolj zgodaj, bo praznovanje letošnjega osmega marca gotovo uspešno in veselo.

SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE SO PRED VRATI

Na skupni seji izvršnega odbora osnovnih organizacij sindikata TOZD Ločna, Commerce in DSSS konec januarja, so se dogovorili o sodelovanju na sindikalnih športnih igrah, za katere je občinski sindikalni svet Novo mesto poslal razpis. Prijavili smo devet ekip, in sicer bodo moški tekmovali v namiznem tenisu, malem nogometu, kegljanju, straljanju in šahu.

Ženske pa se bodo pomerile v krosu, kegljanju, streljanju in v atletiki. Vse ekipe imajo vodjo, ki bo skrbel za priprave in redne treninge.

PRAKSA V DO „LABOD“

V okviru mojega študija na višji šoli za socialne delavce je tudi štirinajstdnevna praksa v organizaciji združenega dela.

Ker nimam štipendije, sem se odločil, da obvezno prakso

opravim v delovni organizaciji „Labod“. Prišel sem na razgovor k tov. Lojzki Potrč, ki je tudi moja mentorica. Kljub zasedenosti me je prijazno sprejela in mi priskočila na pomoč, kadarkoli sem jo potreboval.

Namen prakse je spoznati delovno organizacijo, dobiti pregled nad njeno organiziranostjo in samoupravno organizacijo, kar nam študentom pomaga pri prehodu iz teorije v prakso. V času moje štirinajstdnevne prakse sem se spoznal z delom in organizacijo DO „Labod“ in ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem, ki so mi pomagali, predvsem tov. Lojzki Potrč.

Iz DO Labod odhajam z lepimi vtisi.

DUŠAN GRABNAR

DOGOVORI O RAZVOJU KONFEKCIJE

Na sestankih konfeksionarjev po naših republikah in pokrajinah je bil izdelan koncept za sporazumevanje o omejevanju nadaljnega širjenja konfeksionarskih kapacitet, ki bi se moral v bližnji prihodnosti spremeniti v sporazum o razvoju do leta 1982. Po tem konceptu bi se konfekcija do leta 1982 povečala za 10.000 delavcev, oziroma vsake tri leta za 2000 novih delavcev.

Število delavcev in kapacitete se naj bi najbolj povečale v SR Srbiji, kjer bi na leto sprejeli 600 novih delavcev. Od tega o ožji Srbiji 350, v SAP Vojvodini 150 in SAP Kosovo 100. Na drugem mestu naj bi bila SR.

Bosna in Hercegovina s 400 novimi delavci na leto, nato SR Hrvatska in SR Makedonija s po 350, SR Slovenija z 200 novimi delavci ter SR Črna Gora s 100 novozaposlenimi delavci na leto. Glede na to se bo zaposlenost povečala samo za 1,77 odstotkov na leto, kar je dvakrat manj, kot v prejšnjem srednjeročnem planu. Sprejemanje takih ali podobnih okvirov za sporazumevanje o omejevanju nadaljnega razvoja bi pomenilo preusmeritev v konfekciji, ki se je do sedaj širila stihijsko. Samo letos, navaja zvezni odbor delavcev Jugoslavije, povečujemo ali gradimo več kot 170 tovarn za proizvodnjo gotovih tekstilnih izdelkov, med katerimi je največ konfeksije.

(IZ CENTROTEXTILA)

